

Pataki Éva: Nőből is megárt a nagymama (részlet)

A lányom a tavasz beköszöntével a mély fekvésű babakocsit sportkocsira cserélte, amit külön megünnepeltem, mivel ez a mély kocsi személyes ellenségem volt. Pedig az első alkalommal kimondott derűvel vágtam neki, hogy tologassam az Unokát a Ligetben, élénken emlékezve arra, micsoda büszkeség volt először kitolni apró, de szemrevaló lányomat a babakocsival a nyilvánosság elé, vagyis a Thököly útra, ahol akkoriban laktunk. Derűs emlék: a fiatal, csinos anyuka – ez voltam én – a babakocsiban a tündéri kislánya, az utca népe megbámul minket, és mosolyog. Ha nem is pont erre számítottam, amikor az Unokával nekivágtunk a babakocsival, de arra semmiképpen sem voltam felkészülve, mekkora szellemi és fizikai kihívásnak leszek kitéve. A lányomé a második emeleten laknak, a babakocsi a pincében. Lányom részletesen elmagyarázta, melyik kulcs nyitja a pincelejáratot, melyik az ő pincéjüket, de az üvöltő Unokával a karomban nem volt olyan egyszerű szétválogatni a kulcsokat. Mire végre valahára feltéptem a pincét, és belehelyeztem a változatlanul nyugtalan Unokát a kocsiba, a számban tartva a kulcsot, egyik kezemmel a takarót igazgatva, a másikkal az Unokát, már leizzadtam. Ezután fölcipeltem a pincéből a kocsit, benne a gyerekekkel, és kiderült, hogy a modern, áramvonalas szerkezet dögnehez. Toltam volna végre kifelé, de a kocsi nem indult. Rángattam, emeltem, rugdostam, ettől az Unoka elhallgatott, de a kocsi megmakacsolta magát, mint akinél behúzták a kéziféket. Így is volt, mert miután felhívtam a lányomat, ő türelmesen elmagyarázta, melyik pedál a fék, melyik a start. A kocsi végre megmozdult, és ugyan izzadtan, vöröslő fejjel, de végre kiléptem a szabad levegőre. Phű, fűjtam egy nagyot, innentől jó lesz minden. Tévedtem. A rugalmas szervokocsival hol egy faágon akadtam fenn, hol egy kátyúban el, a kocsi minden apró mozdulatra reagált, kanyarodott, csuklott, noha én csupán azt akartam, hogy egyenesen haladjon előre. Ráadásul a fogantyúja alacsonyan volt, kissé görnyedt testtartásban tudtam csak tolni, ami napokra hazavágta a derekamat. A járókelők az Unokát megcsodálták ugyan, rám viszont szánakozó együttérzéssel tekintettek; valahogy másra emlékeztem.

Később kiderült, hogy a kocsin minden állítható, így a fogantyú magassága is, de technikai képességeimet és erőnlétemet a babakocsi alaposan próbára tette, csakúgy, mint az Unoka egyéb eszközei, és többnyire én maradtam alul. Bekapcsolni az Unokát az autós ülésbe, vagy a babakocsira ráhúzni az esővédő nejlont, trolira szállni babakocsival, vagy rögzíteni az Unokát az etetőszékben – mindezen feladatok rendkívüli erőpróbát jelentettek, aminek csak töredékesen tudtam megfelelni. Akárhogy próbálok visszaemlékezni, a múltban nem találok ennyi biztonsági övet, csatot, hevedert, rejtett zárat, beépített féket. Mi csak bedobáltuk gyerekeinket egyszerű szerkezetű babakocsikba, majd később a Trabantunkba, mindenféle biztonsági rögzítés nélkül, ami kétségtelenül veszélyes üzemmód volt, de gyors, kényelmes és egyszerű, mint a Trabant maga.

Ám ezt az ősi időt meghaladtuk, ahogy a mély kocsit is, az új sportkocsiban toltam a már nem is annyira új Unokát, miután nagy nehezen kisilabizáltam, melyik hevedert kell a hóna alatt átbújtatnom, és melyiket a lába között. De az új kocsi könnyű volt, és kevésbé rakoncátlan, mint elődje, vagy talán én jöttem bele az új idők új babakocsi-technikájába. Az új babakocsit a lányomé már nem a pincében tárolták, hanem a lépcsőházban a biciklik mellett, hogy megkíméljék magukat és engem a pincejárattól. El is lopták, mint a fiam járókáját a házunk elől egy költözés során, ennyiben tehát az idő nem hozott változást. Lányomé kaptak a barátaiktól egy másik sportkocsit, amit már számszáz lakattal rögzítettek a lépcső korlátjához, és ezzel újrakezdődtek kínjaim, a számszáz soha nem volt az erősségem.

Mindazonáltal a séta az új kocsival kitűnően sikerült, az Unoka barátságosan integetett jobbra-balra, így üdvözölte szintén babakocsiban közlekedő kortársait. Ha egy cumizó kolléga

jött szembe, kivette a szájából a cumit és meglengette, mint egy titkos szekta jelképét, majd elégedetten visszahelyezte a szájába.

A cumit személyes kudarcként éltem meg, mivel minden erőmmel elleneztem. Az én gyerekeim nem kaptak cumit, főképp anyám óhajára, aki úgy vélekedett, hogy ha egy csecsemő cumihoz jut, azt egyhamar nem ereszti, kényszerűen lesz leszoktatni róla, rosszabb esetben kitart a cumijánál az első cigarettáig. Ráadásul anyámnak az volt a véleménye, hogy a két-három éves gyerek cumival a szájában elbutult, lehangoló benyomást kelt, sőt, mivel a cumi akadályozza a beszédet, effektíve butít. És függővé tesz. Anyám tudta, miről beszél, erős dohányos volt. A lányom kezdetben cumi-téren bizonytalankodott, de miután pár, látszólag ok nélküli, ámde heves sírásroham elállítására a cumi kitűnően bevált, megadta magát a cuminak, sőt, még ideológiát is kerített köré.

– Az miért jobb, ha egy pelenkával mászkál egész gyerekkorában?

Tény, hogy a cumitól megfosztott gyerekeim mindketten szert tettek életük fetisizált tárgyára; a lányom egy puha anyagú pelenkabetét, a fiam egy kisebb pléd formájában, ezekkel a tárgyakkal közlekedtek, hallgattak mesét, nézték a TV-Macit, ahogy fogat mos és öblöget, aludtak és ébredtek. A pelenkabetétet és a plédet egyaránt csiccisnek hívtuk, és sokszor úgy éreztem, hogy ugyan engem is meglehetősen kedvelnek, de ha választaniuk kellene köztem és a csiccis között, nem kérdés, hogy az utóbbi mellett döntenének. Volt tehát igazság a lányom szavaiban, de a megoldást nem sikerült megtalálnunk, mert most, amikor e sorokat írom, és az Unoka már diadalmas óvodás, még mindig ragaszkodik a nappalra már megvont cumijához, és kategorikus megvonás esetén kábé egy heroinról lejtő drogok kínjait éli át. Mondanom sem kell, hogy az egyik első szava a cumi, az ő változatában „cumikó” volt.